

Fons documental Can Ribas

Palafolls

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Can Ribas. Camí del Castell.

Coordenades:

Latitud: 41.67431
Longitud: 2.74662
UTM Est (X): 478909
UTM Nord (Y): 4613647

Classificació

Número de fitxa: 08155 - 62
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia: Fons documental
Estat de conservació: Bo
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Restringit
Ús actual: Cultural
Titularitat: Pública
Titular: Josep Ribas

Fitxes associades:

[Can Ribes o Can Ribas](#)

Autoria de la fitxa: Àlvar Sáez Puig
Data de registre de la fitxa: dt., 29/11/2022 - 11:39

Descripció

En aquest fons hi trobem:

Fons en pergami

1. 1389, abril, 16 Blanes R-1/// **Venda** atorgada per Bernat Fonoyeda, de la parròquia de St. Genis de Palafolls a favor de Guillem Riba de la mateixa parròquia d'una terra en part conreada i en part erma al lloc dit "Senfores" o "Ses àmfores" i altra dita "Corals" i ja lliant amb el mateix Riba i amb terres d'en Moner, tinguda sota domini directe del noble Bernat de Cabrera, vescomte de Cabrera. Segueix trasllat del lluïsm cobrat per Guillem Clapers, batlle del terme del castell de Palafolls com a representant del vescomte de Cabrera. *Escrivà: Jaume de Puig, notari públic del terme del castell de Palafolls.*
2. 1429, gener, 17 . Vilanova de Palafolls R-2/// **Establiment** emfitèutic atorgat per Guillem des Clapers, com a procurador del noble Bernat Joan de Cabrera, vescomte de Cabrera segons consta amb un poder fet a Blanes al 1428, a favor de Jaume Mestre (a) Spasa sobre una feixa de terra al lloc dit pla de Goday, al terme de Palafolls i que al nord llima amb terres de mas Carbó. *Escrivà: Antoni des Clapers, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
3. 1436, març, 29 Vilanova de Palafolls R-3/// **Establiment** emfitèutic atorgat per Pere Sa Roca, donzell i procurador del noble Bernat Joan de Cabrera, vescomte de Cabrera i Girona, a favor de Pere Ribes, pagès de la parròquia de St. Genis de Palafolls, sobre una terra al Pla, prop del riu Tordera, amb els pactes acostumats i cens perpetu. *Escrivà: Antoni Clapers, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
4. 1452, juny, 18 Parròquia de St. Genis de Palafolls R-4/// **Venda** atorgada per Bartomeu Carreres i la seva dona Joana del mas Carreres de la parròquia de St. Genis de Palafolls, d'una feixa de terra al lloc dit Pinyols, a favor de Joan Jordà Moresc, de la mateixa parròquia, tinguda sota domini directe de Violant de Cabrera en el nom del seu marit el vescomte Bernat Joan de Cabrera. Segueix apocà de la mateixa data pel lliurament del preu. *Escrivà: Antoni Clapers, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
5. 1477, novembre, 27 Vilanova de Palafolls R-5 /// **Venda** atorgada per Melcior Mestre, pagès i propietari útil del mas Mestre a la parròquia de St. Genis de Palafolls, a favor de Genis Fonoyeda, de la mateixa parròquia, d'una terra de 7 jornals de bous al lloc dit mas Rossinyol, a prop de mas Gelabert, tinguda sota domini directe els senyor del castell de Palafolls, ara Bertran d'Armendaris, amb el cens perpetu acostumat. *Escrivà: Mateu Simón, notari del terme del Castell de Palafolls però posat en pública forma pel notari del mateix terme Antoni Pujades als 11 d'octubre de 1518.*
6. 1512, setembre, 20 Monestir de Sant Salvador de Breda R-6/// **Establiment** atorgat per fra Martirià Prats, del monestir de St. Salvador de Breda procurador de l'abat fra Miquel Sampsó, a favor de Joan Mestre, pagès de la parròquia de St. Genis sobre una terra en part erma i en part boscosa i en part plantada de vinya ja vella que es troba prop del mas Riba. Segueix el pagament del lluïsm. *Escrivà: Antoni Jover, notari públic d'Hostalric i tot el Vescomtat i autoritzat a lliurar els documents del Monestir de Breda, sota autoritat de l'abat.*
7. 1539, març, 28 Terme del castell de Palafolls R-7/// **Venda** atorgada per Andrea Mestre, ara esposa de Joan Perasbert, pagès de la parròquia de Sta. Agnès de Solius i filla i hereva de Joan i Francesca Mestre, propietària del mas Mestre a la Burgada dins de la parròquia de St. Genis de Palafolls, d'una feixa de terra al lloc dit Pla de Goday a favor de Joan Tió, pagès de St. Esteve de Tordera a fi de pagar un debitori contret pels dits Mestre amb els hereus del mas Fonoyeda de la mateixa parròquia de St. Genis. Segueix apocà de la mateixa data pel lliurament del preu de la venda. *Escrivà: Pere Llanera, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*

8. 1559, maig, 22 Sant Feliu de Guíxols R-8 /// **Venda** atorgada per Andrea Mestre, viuda de Joan Perasbert i el seu fill hereu Montserrat Perasbert, pagès de la parròquia de Sta. Agnès de Solius, a favor d' Antoni Viader, (a) Ribas, casat amb Margarida Ribas, de la parròquia de St. Genis de Palafolls, d'una terra al terme de Palafolls, coneguda com a mas Mestre i tinguda sota domini directe del monestir de St. Salvador de Breda. Segueix època de la mateixa data pel lliurament del preu. *Escrivà: Bernat Ros, notari públic de St. Feliu de Guíxols, per l'autoritat de l'abat.*
9. 1568, setembre, 28 Vilanova de Palafolls R-9/// **Capitulacions** matrimonials atorgades per Jaume Jordà, sabater i propietari del mas Jordà a Palafolls en favor de la seva filla Elisabet de part una i de part altra Joan Riba, fill de Antoni Viader (a) Riba i de Margarida Riba, de la mateixa parròquia de St. Genis, en contemplació del seu matrimoni amb els pactes acostumats de dot i escriu i legítimes maternals i paternals. *Escrivà: Onofre Just, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls. Pergamí tallat per ABC.*
10. 1573, setembre, 7 Sant Feliu de Guíxols R-10/// **Venda** atorgada per Antoni Cabanyes, mercader de Lloret i ara resident a St. Feliu, a favor d'Antoni Viader (a) Riba, i el seu fill heretat Joan Riba, pagesos del veïnat de Burgada al terme de Palafolls com a garants i fermances d'un censal mort de 70 lliures, contret per Miquel Vives del Castell, del veïnat de Gassanons, Joan Moner de la Burgada i Antoni Ferrer, ferrer de les Ferreries, actuant en nom de tots els veïns. *Escrivà: Joan Andreu, notari públic de la vila i terme de St. Feliu de Guíxols per l'autoritat de l'abat del monestir.*
11. 1575, maig, 1 Terme de Palafolls R-11 /// **Apoca** atorgada per Pere Mas, mestre d'aixa a la Vilanova de Palafolls, juntament amb Esteva Tria, pagès del veïnat de Mata a la parròquia de Sta. Maria de Mataró com a tutors i curadors dels fills de Galceran Clapers, pagès del terme de Palafolls, a favor d'Antoni Viader (a) Riba, pagès del mas Riba al mateix terme, per haver rescatat un censal mort de 12 lliures contret al 1573. *Escrivà: Roc Tió, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
12. 1581, maig, 11 Vilanova de Palafolls R-12/// **Apoca** atorgada per Miquel Esteva Palomeres Oliver Duran, mercader de Sant Genis de Palafolls i procurador de Caterina Vila, viuda d'Antica Vila mercader de la Vilanova de Palafolls, a favor d'Antoni Viader (a) Riba, i el seu fill heretat Joan Riba, pagesos de la parròquia de St. Genis, per haver pagat el preu d'una feixa de terra al lloc dit camp de bossom o "fossalba" a prop del mas Puigvert del mateix terme. *Escrivà: Roc Tió, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
13. 1583,??, 14 Blanes R-13 /// **Establiment** emfitèutic confirmat i atorgat per Pere d'Aymerich, governador general del Vescomtat, sobre les terres del mas Ribes que son capbrevades a favor del Vescomte de Cabrera pels hereus de Bartomeu Ribas i això suposa el reconeixement del domini directe i la prestació de censos en diners i espècie. *Escrivà: Bernat Boscà, notari públic i reial per a tot el territori del principat de Catalunya i comtats de Rosselló i Cerdanya. Pergamí parcialment retallat que impedeix llegir tot el seu contingut.*
14. 1589, octubre, 10 Vilanova de Palafolls. R-14/// **Venda** atorgada per Bernat Jordà, propietari del mas Jordà a la parròquia de Palafolls a favor d'Antoni Viader (a) Riba, d'una terra la lloc dit pujols a prop del mas Jordà i tinguda sota domini directe en part del monestir de Breda i en part del Senyor del castell de Palafolls, aleshores Marques d'Aitona. Segueix apoca de la mateixa data pel lliurament del preu. I al 1590 dels lluisme. *Escrivà: Jaume Bofill, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
15. ??, febrer, 11 Blanes R-15 /// **Censal mort** atorgat per Elisabet Camps i el seu marit Nicolau Bruguera (a) Camps. Pergamí retallat intencionalment a fi de servir de coberta i no permet conèixer més dades del seu contingut, fora que la lletra el situà inequívocament a finals del segle XVI.

16. 1601,??,?? Vilanova de Palafolls R-16/// **Apoca** d'una venda a l'encant a favor d'Antoni Ribas, pagès de la parròquia de Palafolls d'una terra de 8 jornals en part juncosa. Escrivà: Pere Llavanera, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls. Molt mal estat de conservació per taques d'humitat.
17. 1624, juny, 9 Canet R-17/// **Donació de dot** atorgada pel germans Antoni, Miquel i Esteve Ros, fills d'Antoni Ros, tots de la vall de Canet, a favor de la seva germana Elisabet en contemplació al seu matrimoni amb Guillem Bernadet, oriünd de França i pagès a St. Andreu de Llavaneres, cedint-li un censal mort que paga Antoni Valldejuli, pagès de St. Genis de Palafolls. Segueixen les **Capitulacions matrimoniales** de Guillem Bernadet i d'Elisabet Ros, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Francesc Corris, notari públic del terme del castell de Montpalau.*
18. 1624, setembre, 28 Terme del castell de Palafolls R-18///**Servitud de pas** creada per Bernat Parera, del veïnat de les Ferreries a favor de Joan Puigverd, pagès del veïnat de Gassanons, d'Antoni Ribas i la seva dona Mariana i el fill d'aquests Jaume, sobre un camí que porta a una terra del mas Ribas al lloc dit Pla de Goday. *Escrivà: Onofre Just, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
19. 1625, juliol, 6 Veïnat de la Massaneda. Blanes R-19///**Donació de dot** atorgada per Antoni Ribas i la seva dona Mariana, pagesos de Palafolls a favor del seu fill fadrí Jaume en contemplació al seu matrimoni amb Esperança Vila, filla de Joan i de Caterina, de la vila de Blanes, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Gaspar Apieto, notari de la vila i terme del castell de Blanes.*
20. 1625, juliol, 6 Veïnat de la Massaneda. Blanes. R-20/// **Definició de drets** atorgada per Jaume Ribas, pagès del mas Ribas de la parròquia de St. Genis de Palafolls, a favor del seus pares Antoni Ribas i Mª Anna per haver rebut els drets maternals i paternals en contemplació al seu matrimoni amb Esperança Vila, filla de Joan i Caterina Vila de Blanes. *Escrivà: Gaspar Apieto, notari públic substituït de la vila i terme del castell de Blanes.*
21. 1630, juny, 17 Girona R-21///**Apoca de violari** atorgada per Francesc Sala, procurador del jutge ordinari Joan Sala, canonge de l'església de Tarragona, a favor de Cint. Ribas, pagès del mas Ribas a la parròquia de St. Genis de Palafolls al bisbat de Girona, en pagament del censal contret per Antoni Ribas, pare del dit Jacint Ribas al 1622 i que havia estat en propietat de Berna Sala i Alemany, hereu d'Esteve Alemany. *Escrivà: Joan Ruirany, notari públic de Girona.*
22. 1630, setembre, 17 Mas Ribes. Palafolls. R-22///**Definició de drets** atorgada per Mª Anna Ribes a favor del seu pare Antoni Ribes, per haver rebut els drets maternals i paternals en contemplació al seu matrimoni amb Bernat Parera, pagès de la mateixa parròquia. *Escrivà: Jeroni Balla, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
23. 1630, setembre, 17 Mas Ribes. Palafolls R-23///**Donació de dot** atorgada per Antoni Ribas a favor de la seva filla Mª Anna, en contemplació al seu matrimoni amb Bernat Parera, de la mateixa parròquia amb els pactes acostumats i a més 100 lliures i una terra al pla de Goday. *Escrivà: Jeroni Balla, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
24. 1634, abril, 22 Palafolls R.-24///**Definició de drets** atorgada per Pere Ribas, pagès, fill d Antoni Ribas i de Mariana, a favor del seu germà heretat Cint. Ribas, per haver rebut els drets maternals i paternals legítimament constituïts. *Escrivà: Jacint Coromines, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
25. 1639, maig, 3 Sant Genis de Palafolls R-25///**Establiment** emfitèutic atorgat per Jacint Ribes pagès propietari del mas Ribes, a la parròquia de St. Genis a favor de Margarida Podarosa, viuda de Gabriel Podarosa, sobre un torç de terra al lloc dit -----, tingut sota directe domini del senyor del castell de

Palafolls aleshores Marqués d'Aitona i que ja anteriorment havia estat establert el dit Gabriel. No ve posat en pública forma.

26. 1649, març, 22 St. Daniel de Girona.R-26///**Venda** atorgada per l'abadessa del convent de monges de St. Daniel, Cecília Miró, la seva priora Albina d'Alemanys i el consentiment de les seves monges a favor de Cint. Ribes pagès de la parròquia de St. Genis de Palafolls que el dia 16 de març de 1622 havia dipositat a la Taula de Canvis de la ciutat de Girona 20 lliures per tenir la redempció de un censal mort que havia estat contret per Joan Ribas i que gravava les terres de dit mas. Segueix apoca de la priora Albina d'Alemanys a favor de Cint. Ribes. *Escrivà: Ramon Garau (o Grau) notari públic de la ciutat de Girona.* .

FONS EN PAPER

LLIGALL I.A

1. Capbreuació

Coberta de Pergamí reaprofitat: Es el N°17 del fons de Pergamins

- 1624, juny, 9 Canet R-17///**Donació** de dot atorgada pels germans Antoni, Miquel i Esteve Ros, fills d'Antoni Ros, tots de la vall de Canet, a favor de la seva germana Elisabet en contemplació al seu matrimoni amb Guillem Bernadet, oriünd de França i pagès a St. Andreu de Llavaneres, cedint-li un censal mort que paga Antoni Valldejuli, pagès de St. Genis de Palafolls. Segueixen les Capitulacions matrimonials de Guillem Bernadet i d'Elisabet Ros, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Francesc Coris, notari públic del terme del castell de Montpalau.*
- 1661, novembre, 25 Blanes///**Capbreuació** atorgada per Segismon Ribas, pagès de Palafolls a favor del Sr. Marquès d'Aitona com a Vescomte de Cabrera i senyor directe del mas Ribas i particularment la casa, quintà i hort. *Escrivà: Llätzer Galí, notari de la vila i terme del castell de Blanes. Foli*
- 1435, octubre, 26 Palafolls///**Capbreuació** atorgada al Vescomte de Cabrera com a senyor directe del mas Ribas per Pere Ribas, pagès de dit mas i propietari útil. Segueix la Capbreuació pel mas Mestre en bona part sota domini directe del Monestir de St. Salvador de Breda. (Hi ha 2 exemplars). *Escrivà: Mateu Simón, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls. Son còpies fetes per notari de Blanes Francesc Galí. Foli*

2. Cint. Ribas

- 1652, març, 15 Sant Genis de Palafolls///**Capitulacions** matrimonials atorgades per Esteve Riera, de la parròquia de St. Genis de part una i de part altra Margarida Ribas, filla de Cint. Ribas, pagès del veïnat de la Burgada de la mateixa parròquia. Segueix definició de drets atorgada per Margarida a favor del seu pare per haver rebut els drets. *Escrivà: Joan des Clapers, notari del terme del castell de Palafolls.*
- 1655, octubre, 21. Blanes///**Definició** de drets i comptes de la curadoria dels pubills Riera, atorgada per Esteva Riera a favor del seu sogre Cint. Ribas i altres tutors com Antoni Tapiola o Jaume Castellà. *Escrivà: Llätzer Galí, notari públic de Blanes. Apoca de la mateixa data i tutoria a favor de Cint. Ribas. Escrivà: Llätzer Galí, notari públic de Blanes.*

3. Segismon Ribas

- 1667, octubre, 9///**Establiment** atorgat per Segismon Ribas a favor de Jacint Bes, treballador de Blanes, d'una terra al pla d'en Roig també dita Pas d'en Roig. *Escrivà: Llàtzer Galí, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1662, desembre, 23///**Lluïció de violari** atorgada per Pere Orench de Blanes a favor de Segismón Ribes per haver pagat i lluit un violari contret per Cint. Ribas. Segueix Lluïció de censal atorgada pels honrats jurats de la vila de Blanes com administradors de les rendes de l'Hospital a favor de Cint. Ribas amb data de 1652, novembre, set dies, a la vila de Blanes.
- 1660, gener, 7 Blanes///**Apoca** atorgada per Esteve Riera a favor del seu sogre Segismon Ribas de Palafolls *Escrivà: Llàtzer Galí, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1677, març, 13 Blanes///**Capitulacions matrimoniales** atorgades entre Mariana Ribas, filla de Segismón Ribas i d'Elisabet de la parròquia de St. Genis de Palafolls i Pere Joan Padrer, de Tordera, amb els pactes acostumats. Segueix amb la mateixa data definició de drets atorgada per Mariana a favor dels seus pares Segismon i Elisabet per haver rebut com a dot els seus drets maternals i paternals. *Escrivà: Llàtzer Galí, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1669, maig, 26 St. Genis de Palafolls///**Apoca** de fi atorgada per Jaume Ribas, treballador a favor del seu germà hereu Segismón Ribas per haver rebut els drets maternals i paternals.

4. Segismon Ribas.

Llibreta de Pergamí Coberta de pergamí reaprofitat:

- 1645,??,?? ///**Nomenament de notari** atorgat per Lluís XIII rei de França i entre 1641 i 1652 Comte de Barcelona i Rosselló i Cerdanya, per mitjà del seu governador general a favor de Joan Desclapers, com a notari públic i reial per a tota Catalunya. *Escrivà: Joan Pi notari públic de Barcelona. Retallat i esborrat intencionalment a les formulés de clausura.*

Segueixen en paper:

- 1664, març, 29 Blanes///**Establiment emfitèutic** atorgat per Segismón Ribes, pagès de Palafolls a favor de Francesc Antoni Joan, de la mateixa parròquia sobre un torç de terra que abans havia estat del mas Ullastre i ara Ribes, prop del lloc dit mas Mestre. *Escrivà: Llàtzer Galí, notari públic de la vila i terme del castell de Blanes.*
- 1669, maig, 19 Blanes///**Apoca de dot** atorgada per Pere Joan Padrer, treballador de Tordera a favor del seu sogre Segismon Ribas per haver pagat el dot de Mariana Ribas, filla del dit Segismon. *Escrivà: Llàtzer Galí, notari públic de Blanes.*
- 1676, desembre, 12 Blanes///**Apoca de dot** atorgada per Esteve Riera, pagès del veïnat de les Ferreries al terme de Palafolls a favor del seu cunyat **Segismon Ribas** per haver donat dues caixes, llençols, tovalles, estovalles, etc. com a dot de la seva germana Margarida Ribas. Segueix amb la mateixa data, definició de drets del dit Esteve Riera a favor de Segismon Ribas.
- 1676, gener, 27 Blanes///**Encarregament** de censal mort atorgat per Miquel Serra del Pla, pagès propietari del mas Serra del Pla al veïnat de Camós, a la parròquia de Pineda, a favor de Segismón Ribas, pagès de la parròquia de St. Genis de Palafolls, senyor útil i propietari del mas Ribas. *Escrivà:*

5. Llibres i llibretes de censos i censals

1. Llibre imprès: *Doctrina d'EL CRISTIÀ*, Santoral de novembre desembre.

Pàgines 1 fins 8; 13 fins 156 i 159 fins 418. És llibre de lectures pietoses, en català. Resulten interessants els gravats . Segle XVIII o començament del XIX *Quasi complet. Coberta de pergamí a la dreta.*

b) Llibre Imprès: *DOCTRINA CRISTIANA*, llibre de Preguntes i respostes a tall de catecisme. Pàgines 26 a 119. incomplet. Segle XIX començament.

1. Llibreta de censos o Llevador de la casa Ribas de diversos propietaris.

Coberta de Pergamí reaprofitat: Cantoral de gregorià. (Segle XII ?)

LLIGALL I.B

Segle XVII

- 1609, maig, 18 Mas Ribas. Palafolls///**Capitulacions matrimoniales** atorgades entre Jaume Ribas, fill de Josep i Anna Ribas, del mas Ribas a la parròquia de St. Genis i de part altra, Francesca Pagès i Lesheres, filla d'Isidre Pagès, del lloc de Galliners, a la diòcesi de Girona. *Escrivà: Antoni Esteller, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1623, setembre, 28 Terme del castell de Palafolls///**Venda a carta de gràcia** atorgada per Antoni i Mª Anna Ribas, i el seu fill hereu Jaume, tots del mas Ribas a Palafolls, a favor de Joan Puigverd, del mas Puigverd, al veïnat de Gassanons, d'una terra al lloc dit Pla de Goday. *Escrivà: Onofre Just, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls. Es còpia notarial atorgada per Joan Valldejuli als 18 d'agost de 1725.*
- 1625, setembre, 17 Palafolls///**Apoca** atorgada per el cambrer del monestir de Breda a favor de Josep i Jaume Ribas, pagesos del mas Ribas a la parròquia de St. Genis, pel pagament del censos deguts al dit monestir. *Escrivà: Josep Oliveres, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1634, abril, 12 Vilanova de Palafolls.///**Testament** atorgat per Eulàlia Vidal, muller d'Antoni Vidal, mariner de Malgrat i pare de Mariana Vida, esposa de Segismón Ribes, hereu del mas Ribas al terme de St. Genis de Palafolls. *Escrivà: Roc Oller, prevere i vicari de la parroquial església de Malgrat*
- 1638, gener, 5 Vilanova de Palafolls///**Censal mort** atorgat per Antoni Llobera i el seu fill Joan, Ollers de la Vilanova i Peronella esposa del dit Joan Llobera, a favor del mossèn Miquel Valldejuli, prevere obtentor del benifet de N^a Sra. De la Pietat a la parròquia de St. Genis. *Escrivà: Jacint Coromines, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls. És còpia notarial atorgada per Antoni Figuerola i Valldejuli a l'any 1727.*
- 1648, octubre, 25 Vilanova de Palafolls///**Heretament** atorgat per Jacint Ribas, pagès i propietari útil del mas Ribas, a favor del seu fill Segismon Ribas en contemplació al seu matrimoni amb Mariana Vidal i Xorric, de la Vilanova de Palafolls, filla d'Antoni i d'Eulàlia Vida. *Escrivà: Joan Desplaers, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*

- 1649, setembre, 5 Vilanova de Palafolls///**Apoca** atorgada pe Bernat Font i Aragall, de la Vilanova a favor de Jacint Ribes per haver pagat i lluit un censal mort que grava terres del mas Ribes. *Escrivà: Joan Desplaers, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls*
- 1657, octubre, 24 Vilanova de Palafolls///**Apoca** atorgada per Bartomeu Comas i Antoni Ruyra, administradors del bens de l'hospital de pobres de Palafolls a Malgrat, a favor de Cint. Ribas per haver lluit i quitament un censal contret per Joan Ribas. *Escrivà: Joan Desplaers, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1661, novembre, 25 Pineda///**Capbreuació** prestada per Segismón Ribas per les terres i capmàs del mas Ribas a favor del Marques d'Aitona com a senyor directe de dit mas en la part principals. *Parcialment ratat però és original.*
- 1664,març,29 Blanes///**Establiment** emfitèutic atorgat per Segismón Ribas, senyor útil i propietari del mas Ribas a favor de Francesc Antoni Joan sobre unes terres al lloc dit mas Ullastre o mas Mestre, a prop del mas Ribas de Palafolls. *Escrivà: Llätzer Galí, notari públic de Blanes.*
- 1667, gener, 22 Palafolls///**Renúncia** atorgada per Pere Toses, a favor de Mariana Ribas, esposa de Segismon com a usufructuària dels bens del seu marit, sobre l'establiment a una terra al lloc dit mas Ullastre. *Escrivà: Jaume Torrent i Torner, notari públic del terme de Palafolls.*
- 1667, octubre, 9 Blanes///**Establiment** atorgat per Segismon Ribas, pagès, propietari útil del mas Ribas a favor de Jaume Poderós, sobre una terra al lloc dit pla del Grau. És confirmació. *Escrivà: Llätzer Galí, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1667, febrer, 16 -///**Sub-Establiment** atorgat per Francesc Antoni Joan, pagès de la parròquia de St. Genis de Palafolls a favor de Pere Toses, treballador de la mateixa parròquia sobre una peça de terra que havia estat del mas Ribas. *Escrivà: Llätzer Galí, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1673, març, 27 Vilanova de Palafolls.///**Renúncia** atorgada per Francesc Antoni Joan a favor de Segismon Ribas i els seus hereus sobre una peça de terra del dit Ribas al lloc dit Ullastre o mas Mestre. *Segueix apoca de la mateixa data pel preu. Escrivà: Jaume Torrent i Torner, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1679, agost, 20 Tordera///**Definició** de drets i reducció de ½ tasca atorgada per l'abat de Breda a favor de Mariana Ribas com a usufructuària dels bens del mas Ribas per haver rebut una compensació en metàl·lic. *Escrivà: Bernabé Thos, notari públic d Hostalric i tot el Vescomtat.*
- 1680, gener, 7 terme de Palafolls///**Capitulacions matrimoniales** atorgada entre Mª Àngela Ribas, filla de Mariana i de Segismón Ribas, ja difunt, del mas Ribas a Palafolls i de part altra, Joan Puig fill d'Antoni i de Maria , veïns de la mateixa parròquia. *Segueix apocà de la mateixa data pel lliurament del preu del dot. Escrivà: Jaume Torrent i Torner, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1680, octubre, 30 Girona///**Capitulacions matrimoniales** atorgades entre Josep Ribas, fill del difunt Segismon i de Mariana , del mas Ribas de St. Genis de Palafolls i de part altra Anna Gibert, filla de Jaume Gibert, pagès del poble d'Aiguaviva, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Francesc Garriga, notari públic de Girona.*
- 1687, setembre, 3 Vilanova de Palafolls///**Testament** atorgat per Mariana Ribas, viuda de Segismon Ribas amb disposició de darreres voluntats i fent hereu a Jaume i en el seu defecte a Josep Ribas. *Escrivà: Josep Oller, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*

- 1689, juny, 5 Blanes///**Donació de legítima** com heretament atorgat per Josep Ribas, pagès del mas Ribas a Palafolls a favor del seu germà Miquel, fills tots dos de Segismon i Marinada. *Escrivà: Joan Mota i Ribas, notari de la vila de Blanes.*
- 1692, maig, 6 Barcelona///**Censal mort** creat per Josep Ribas, pagès i propietari útil del mas Ribas al terme de Palafolls i parròquia de St. Genis a favor del prevere Joan Ramon Passapera, beneficiat de la casa pia fundada per Bartomeu Teulada, mercader de St. Pere de Pineda o de Riu a l'església de St. Genis de Palafolls, avaluat en 127 lliures i amb fermances per part del Joan Comas pagès del mateix veïnat i parròquia. *Segueix l'autorització de la Cúria de Girona. Escrivà: Jacint Sescases, notari públic de la ciutat de Barcelona.*
- 1694, març, 27 Barcelona///**Lluïció de censal mort** atorgada per Ramon Bigas, carreter de la parròquia de St. Genis actuant com a administrador dels bens de Bartomeu Teulada, comerciant, a favor de Josep Ribas, pagès de Palafolls per haver pagat el censal de 61 lliures i 12 sous de pensió. *Escrivà: Jacint Sescases, notari públic de Barcelona.*

LLIGALL I.C

2. SEGLE XVIII

Llibreta de censos i censals de Francesc Ribas entre 1785 fins 1810 i els beneficiaris són Antoni Oms de Blanes, Mn. Miquel Bonet, beneficiat del St. Crist de la parròquia de Malgrat i la Confraria del Roser de l'església de St. Genis de Palafolls i l'altar de St. Pere de Vivelles. Segueixen els comptes de la malaltia de Francesc Ribas amb l'apotecari de Malgrat Bruno Català, fet efectius per Pere Rivas* entre 1812 fins 1830. Esporàdicament apareixen notes de Joan Ribas entre 1852 i 53. *És l'únic cop que hem detectat que el cognom s'escriu "Rivas"*
Coberta de pergami

Llibreta de censals i censos de mas Ribas prestats i pagats per Josep Ribas entre 1768 fins 1780, Francesc Ribas entre 1773 a 1792 i Pere Ribas entre 1807 fins 1820, tenint com a beneficiaris a Cal Oms de Blanes, la Comunitat de preveres d'Hostalric i el Monestir de Breda. Incorpora una nota de la declaració del Real Cadastre: 2 bous, 1 burro, porcs, 3 ovelles, 2 xais, 3 quarteres de 1^a, 4 de 2^a i 6 de 3^a i vinya i d'hort 5 quarteres de 2ª classe i 6 cortans d'olivers i bosc i erm.

Plec de rebuts:

- Apoca de Jaume Ribas al 1751 pel terç del cadastre i les pensions de censals de 1733 a 1740 fetes davant els regidor de Palafolls.
- Pensió pagada per Josep Ribes el 1741 fins 1744 a l'església de Malgrat, la comunitat de preveres de Sta. Maria de Blanes i el Monestir de Breda.
- Nota privada d'una venda a carta de gràcia feta al 3 de febrer de 1589 a favor d'Antoni Puig de la Burgada, d'un camp dit de les Peres o Sentfores (o Ses àmfors), sota domini directe del monestir de Breda.
- 1711 (?) Reclamació presentada pels regidors de Palafolls i Santa Susanna sobre les contribucions extraordinàries de 990 dobles i la presència i allotjament de tropes al seu terme. Incomplet: manca la portada.

LLIGALL II

1. Actes de Josep Ribas 1710-29

- 1710, gener, 20 Pineda///**Capitulacions matrimonials** atorgades entre Josep Ribas, pagès de Palafolls i el seu fill heretat Jaume, a favor de la seva filla i germana respectivament Anna en contemplació al seu matrimoni amb Josep Missé, pagès de Pineda. Segueixen les definicions de drets atorgada per Anna a favor del seu pare per haver rebut els drets com a dot avaluada en 250 lliures. *Escrivà: Antoni Esteller, notari públic de Pineda i terme del castell de Montpalau.*

Inventari de les terres del Mas Desclapers i Estornell cap el 1706-25

- 1729///**Protesta del Regidors** de 1729 i actuació per a que els regidors anterior paguen tot allò pendent del Cadastre de 1729 presentada per Francesc Alsina contra Miquel Vall, Jaume Bigas, Pau Pujol i Miquel Pedrer i Vila, regidor sortints.

2. Actes de Jaume i Josep Ribas. 1727- 1777

- 1727, març, 23 Blanes///**Capitulacions matrimonials** atorgades entre Teodoro Costa , treballador de la vila de Blanes de part una i de part altra Maria Ribas , filla de Josep Ribas i d'Anna, amb consentiment del seu germà hereu Jaume que aporten un dot de 225 lliures. *Escrivà: Marià Arquer i de Portell, notari de la vila i terme de Blanes.*
- 1737, octubre, 3 Lloret///**Capitulacions matrimonials** atorgades entre Josep Ribas, jove fill de Jaume Ribas i de Francesca ja difunta que el converteixen en hereu del mas Ribas i de la part altra Gertrudis Sala i Puig, filla de Francesc Sala, pagès de Lloret amb els pactes acostumats. *Segueix un violari per garantir el cobrament del dot a 1 de desembre de 1737. Escrivà: Joan Casellas, notari de Lloret.*
- 1737, novembre, 27 Lloret///**Capitulacions matrimonials** atorgades entre Narcís Macià, treballador de Lloret i Anna Ribas, filla de Jaume Ribas i Francesca i germana de Josep Ribas que actuant com a hereu li atorga 125 lliures de dot. *Escrivà: Josep Rovira notari públic al terme de Lloret.*
- 1737, desembre, 21 Blanes///**Apoca de dot** atorgada per Josep i Narcís Macià, pare i fill respectivament de Lloret a favor de Jaume Ribas i el seu fill heretat Josep, per haver pagat el dot d'Anna Ribas, esposa de Narcís Macià i avaluat en 125 lliures. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic a la vila i terme de Blanes i substitut a Lloret*
- 1740, agost, 31 Lloret- ///**Apoca de fi de dot** atorgada per Narcís Macià treballador de Lloret a favor de Jaume i Josep Ribas, de Palafolls per haver pagat el dot i escriu d'Anna, la seva esposa i filla i germana respectivament dels dits Ribas. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic al terme Blanes i substitut a Lloret. Aquest document es còpia autèntica atorgada el 1783 pel notari Josep Antoni Rodés.*

Capitulacions matrimonials atorgades entre Pere Pla, jove, fill de Joan Pla, masover a Tordera i de l'altra part Francesca Ribas, filla de Jaume Ribas i de Francesca Sesheres, de St. Genis de Palafolls, que la doten amb 150 lliures. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic de la vila i terme del castell de Blanes. El document és còpia autèntica feta pel també notari Josep Antoni Rodés al 1794.*

- 1741, octubre, 22 Girona **Lluïció de censal mort** atorgada pel benifet del St. Apòstols Pau i Jaume a l'església de Malgrat, a favor de Josep Ribas per haver pagat un censal de 200 lliures que gravava el seu mas al terme de Palafolls, creat al 1736. *Escrivà: Jaume Casanova, notari públic de la cúria de la seu de Girona*
- 1736, maig, 29 Girona///**Encarregament i cessió** de censal mort atorgada per Joan Xurric, de Malgrat fill de Joan Xurric a favor del prevere Joan Gelabert, canonge de St. Feliu de Girona i obtentor del benifet creat per Pau Gelabert a l'església de Malgrat sota l'advocació de St. Pau i St. Jaume, que grava al mas Ribas de St. Genis de Palafolls. *Escrivà: Andreu Ferrer, notari públic de Girona.*
- 1697, setembre, 28 Vilanova de Palafolls ///**censal mort** atorgat per Josep Ribas, pagès de la parròquia de St. Genis a favor de Joan Xurric, pescador de la Vilanova de Palafolls, per haver de pagar el dot de Mariana Vidal i Xurric, casada en temps amb Cint. Ribas. *Escrivà: Antoni Esteller, notari públic de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1746, març, 24 Pineda///**Censal mort** atorgat per Jaume i Josep Ribas, pare i fill, pagesos del veïnat del Castell a Palafolls i amb fermances per par de Joan Joany i Riesa i la seva esposa Margarida, a favor de Mn. Josep Obrador i Comas, rector de la parròquia de St. Pere de Pineda o de Riu per un import total de 100 lliures. *Escrivà: Josep Oliveres, notari públic de Pineda i terme del castell de Montpalau.*
- 1747, octubre, 11 Pineda///**Lluïció de censal** atorgada per Mn. Josep Obrador, rector de St. Pere de Riu a favor de Jaume i Josep Ribas per haver rescatat el principal d'aquell censal avaluat en 100 lliures. *Escrivà: Josep Oliveres, notari públic de Pineda i terme del castell de Montpalau.*
- 1747, abril, 21 Vilanova de Palafolls///**Censal mort** atorgat per Jaume i Josep Ribas, del mas Ribas al veïnat del Castell de Palafolls amb fermances de Pere Corses i Coma, Antoni Reixach i Dalmau, del mateix aveïnat a favor de Ramon Valls i Teulada, pagès administradors del benifet creats per Mn. Pere Teulada i Bartomeu Teulada, negociant de St. Pere de Riu, amb un capital de 50 lliures. *Escrivà: Francesc Mares, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1748, juny, 16 Vilanova de Palafolls///**Retrovenda atorgada** per Genis Monpió i Esquerra, llaurador de St. Genis de Palafolls a favor de Jaume i Josep Ribas, pare i fill, d'una peça de terra al pla del Grau, lloc dit "les anfores", a prop del riu Tordera, per un preu de 26 lliures. *Escrivà: Francesc Mares, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1748, novembre, 20 Vilanova de Palafolls///**Capitulacions matrimonials** atorgades entre Jaume Ribas, jove, fill de Jaume Ribas i germà de Josep Ribas, hereu del mas Ribas a Palafolls i de part altra Rosa Reixach i Dalmau, fill de Miquel i d'Àngela, pagesos del mateix terme, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Francesc Marés, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls*
- 1749, març, 9 Malgrat///**Escreix o increment** de l'aixovar atorgat per Jaume i Josep Ribas, pagesos de Palafolls, a favor del seu fill i germà respectivament Jaume Ribas jove en 80 lliures pel casament amb Rosa Reixach i Dalmau. *Escrivà: Francesc Marés, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1750, juliol, 23 -/// **Certificat de defunció** de Francesca Pla, expedit pel rector de St. Genis de Palafolls Dalmau Costa. És còpia feta al 2 d octubre de 1817.
- 1750, abril, 27 -///**Resum** de l'establiment fet al 1667 per Segismon Ribas a favor de Cint. Bes, jornaler de la mateixa parròquia sobre un torç de terra del mas Ribas, davant el notari Llätzer Galí i ara capbrevat per Jaume i Josep Ribas. *És una còpia privada sense formalitats notariales. Es conserva l'establiment original.*

- 1750, setembre, 27 Malgrat///**Apoca de censal** mort atorgada pels administradors de la causa fiança fundada pel negociant de la ribera de St. Pol, Bartomeu Teulada, a favor de Jaume i Josep Ribas pagesos de St. Genis per haver redimit dit censal de 127 lliures. *Escrivà: Antoni Figuerola i Valldejuli, notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls.*
- 1751, març, 7 Lloret///**Apoca de fi** de dot atorgada per Narcís Macià, llaurador de Lloret a favor de Jaume i Josep Ribas, pagesos de Palafolls, sogre i cunyat respectivament per haver pagat tot el dot de la seva esposa Anna Maria Ribas. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic de Lloret. És còpia feta al 1794 pel notari Josep Antoni Rodes, del mateix terme.*
- 1760, novembre, 27 Hostalric///**Definició de dret** atorgat per Josep Ribas, pagès de Palafolls a favor de la seva germana Rosa, casada amb Joan Domènec, mariner de Lloret pel suplement del dot en 80 lliures com a part dels drets maternals i paternals. *Escrivà: Ramon Thos, notari públic d'Hostalric*
- 1761, gener, 23 Breda///**Capbreuació** atorgada per Josep Ribas, com a propietari útil del mas Ribas a la parròquia de St. Genis de Palafolls a favor del Monestir de St. Salvador de Breda, per la part del capmàs, quintant del mas Ribas, mas Ullastre i mas Mestre. *Escrivà: Francesc Arquer, notari amb l'autoritat de l'abat.*
- 1763, abril, 11 Malgrat///**Apoca de deutor** atorgada per Josep Comas, a favor de Josep Ribas per haver saldat un deute. *Escrivà: Francesc Girons, notari de la Vilanova i terme de Palafolls. Es troba ratat.*
- 1763, març, 4 Hostalric///**Apoca de cens** atorgada per l' Abat de Breda a favor de Joan Puig de la Burgada per haver pagat els deu vuitens d'ordi que presta per la terra dit Camp d'en Pares, o Anfores. *Escrivà: Francesc Oliver i Pasqual, notari públic d'Hostalric.*
- 1767, maig, 4 Barcelona///**Plet mogut** pel capítol de canonges de Girona, l'església de Solsona com hereva del Priorat de Rocarossa i el Marquès d'Aitona com a principals delmari de Blanes, Malgrat i Palafolls contra l' ajuntament i veïns de Palafolls sobre els delmes de grans i llegum i sobre el com delmar els pesos i el blat de moro. *Escrivà: Melcior Pallós, notari públic a Barcelona.*
- 1769, octubre, 10 Hostalric///**Donació de dot** atorgada per Josep Ribas, pagès de Palafolls a favor de la seva filla Maria per el temps del seu matrimoni. *Escrivà: Francesc Oliver i Pasqual, notari públic d'Hostalric.*
- 1770, maig, 4 Hostalric///**Deutor de venda** a carta de gràcia, atorgada per Josep Ribas, propietari útil del mas Ribas a favor de Joan Girons, comerciant, d'una terra a prop del quintà del mas Ribas *Escrivà: Francesc Oliver i Pasqual, notari públic d'Hostalric.*

3. Actes de Francesc Ribas. 1774- 1795

- 1774, març, 20 Calella///**Deutor** atorgat per Francesc Ribas a favor de Pere Placies familiar del St. Ofici de la Inquisició i botiguer de Calella per 32 lliures de generós comprats pel seu pare Josep Ribas com a dot per a Maria Ribas, germana del dit Francesc i esposa de Tomàs Iglesias, pagès de la parròquia de Breda. *Escrivà: Francesc Aromir i Placies, notari de Calella.*
- 1777, abril, 25 Blanes///**Venda a carta de gràcia** atorgada per Gertrudis Sala, viuda de Josep Ribas, pagès de Palafolls a favor de Joan Girons i Valldejuli, comerciant, d'una terra al quintà de Mas Ribas per afegir a altra que ja posseeix des dels 1770. *Escrivà: Josep Rovira, notari de la vila i terme de*

Blanes.

- 1777, agost, 30, Blanes///**Apoca** de dot atorgada per Margarida Iglesias i Barlet, viuda de Joan Iglesias pagès de Breda i el seu fill heretat Tomàs Iglesias a favor del comerciant de la Vilanova de Palafolls, Joan Girons i Valldejuli per haver pagat en efectiu el dot de Maria, com a resultat d'una venda a carta de feta per Gertrudis Sala, viuda de Josep Ribas a favor del dit Joan Girons. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic de la vila i terme de Blanes*
- 1777, agost, 30 Blanes///**Apoca atorgada** per Margarida Iglesias i Barlet i el seu fill heretat Tomàs, de la parròquia de Breda a favor de Gertrudis Sala, viuda de Josep Ribas i de Francesc Ribas el seu fill per haver pagat el dot de Maria, esposa de Tomàs i filla i germana respectivament dels dits Ribas. *Escrivà: Josep Rovira, notari de la vila i terme de Blanes.*
- 1782, gener, 9 Riudarenes///**Capitulacions matrimoniales** atorgades entre Francesc Ribas, jove pagès de Palafolls i fill de Caterina Sala i de Josep Ribas ja difunt, i de part altra Margarida Remilans i Mir, filla de Francesc Remilans, pagès de Riudarenes. *Escrivà: Joan Serra i Horta, notari de la vila de Cassà de la Selva. Documentació retallada.*
- 1785, agost, 7 Lloret de Mar///**Definició de drets** atorgada per Jaume Ribas, fill d'un altre Jaume Ribas i de Caterina Bigas, treballador a Lloret i natural de Palafolls a favor del seu nebot Francesc Ribas, per haver rebut els drets que li pertocaven de la casa Ribas. *Escrivà: Josep Rovira, notari de la vila i terme de Lloret. Una mica ratat el paper.*
- 1795, març, 9 Calella///**Increment** de preu en venda a carta de gràcia atorgada per Francesc Ribas a Jaume Girons i Valldejuli per les vendes de terres a prop del quintà de mas Ribas. *Escrivà: Francesc Aromir, notari públic de Calella.*

4. Actes de Pere Ribas i Joan Ribas. 1810- 1875

Llibretes de censos i comptes de Pere Ribas entre 1810-12; per pagaments de la contribució rústica entre 1820 i 34 i com administrador dels bens de Joan Noer, juntament amb el seu fill Joan Ribas entre 1839 i 1849, cobren els censos que paga Joan Crosses.

- 1813, octubre, 8 Malgrat///**Apoca** de fi de dot atorgada per Sebastià Ribas com usufructuari dels bens de Cristina Ribas, a favor de Pere Ribas, pagès de Palafolls per haver satisfet tot el dot de Cristina Ribas, tia seva i germana del pare del dit Ribas, Francès. *Escrivà: Ramon Thos i Sambola, notari públic de Malgrat*
- 1813, octubre, 29 -///**Retrovenda** atorgada per Jaume Girons i Valldejuli, comerciant a favor de Pere Ribas de part de les terres del quintà de mas Ribes, vengudes a carta de gràcia i tingudes sota domini directe del senyor del castell de Palafolls, ara el Duc de Medinaceli com hereu del Marquès d'Aitona i aquest del vescomte de Cabrera. *Escrivà: Raimon Thos i Sambola, notari públic de Malgrat.*
- 1817, setembre, 27 Malgrat///**Plet** entre Ramon Turró i la seva esposa M^aÀngels Roberts i Ribas, de Malgrat contra Pere Ribas, pagès de Palafolls com a hereu de la casa Ribas sobre el bens que li pertocaven a Francesca Ribas, àvia de M^aÀngels i germana de l'avi de Pere Ribas i casada amb Pere Pla el 6 d'octubre de 1740. *Advocats Sauri i Fornés*
- 1820, gener, 2 Malgrat///**Apoca** atorgada per M^aÀngels Robert, esposa de Ramon Turró de Malgrat, a favor de Pere Ribas, pagès de Palafolls per haver satisfet en part el dot de l'àvia de M^aÀngels Francesca Ribas, esposa que fou de Pere Pla, de la Vilanova de Palafolls i germana de l'àvia del dit

Pere Ribas, Josep Ribas. *Escrivà: Ramon Thos i Sambola, notari públic de Malgrat.*

- 1837, febrer, 19, Terme de Palafolls///**Apoca** i definició de drets atorgada per Joan Pagès i la seva esposa Gertrudis Ribas, treballadors de la parròquia de Palafolls a favor del seu germà i cunyat respectivament Pere Ribas del mateix lloc per haver rebut 180 lliures com a legitima maternal i paternals dels seus pares Francesc Ribas i Margarida Remilanas. *Escrivà: Ramon Thos i Sambola, notari de Malgrat.*
- 1839, maig, 12 Blanes///**Arbitratge** atorgat per Narcís Moner, en nom de Pere Ribas i Josep Prats en nom de Joaquim Ruyra i la seva esposa Antònia Alsina Batlle i Costa, sobre la disputa de la partió entre el mas Batlle i el mas Ribas a propòsit d'una tala d'arbres. Incorpora una acta d'una altra divisió feta al 1768 entre Josep Ribas, representat per Francesc Bruch i Joan Batlle, representat per Joan Godars, fixant la partió per un torrent. *Escrivà: Joan Oliver, notari de la vila i terme de Blanes.*
- 1842, març, 13 Malgrat///**Apoca** de dot atorgada per Jacint Llureda, pagès de la vila de Tordera a favor de Pere Ribas per haver pagat el dot de la seva germana Teresa Ribas, esposa de l'atorgant. *Escrivà: Narcís Rodes, notari de la vila de Malgrat.*
- 1843, octubre, 1 Llagostera///**Capitulacions matrimoniales** atorgades entre Joan Ribas, fill de Pere Ribas i d'Antònia Fallo, pagesos a Palafolls i de part altra Teresa Pagès, filla de Pere Pagès i de Maria Vallamanya, de la parròquia de Llagostera, amb els pactes acostumats. *Escrivà: Tomàs Vidal i Llobet, notari del terme de Llagostera.*
- 1843, novembre, 13 Tordera///**Retrovenda** atorgada per Francesc Girons i Frigola, comerciant de Malgrat a favor de Pere Ribas, pagès de Palafolls sobre una terra d'una quartera de sembradura davant del quintà del mas Ribas. *Escrivà: Esteve Rodés, notari de la vila de Tordera.*

Segueixen el següents documents lligats:

- 1816, setembre, 10 Malgrat///**Retrovenda** atorgada per Jaume Girons i Valldejuli, mercader de Malgrat a favor de Pere Ribas d'una quartera i mitja venuda en el seu temps per Gertrudis Sala, esposa que fou de Josep Ribas avi de dit Pere Ribas. *Escrivà: Josep Rodés li va donar forma pública ja que el document és còpia feta el 1827.*
- 1778, desembre, 17 Blanes///**Venda** a carta de gràcia de dos quarteres i mitja davant del quintà del mas Ribas i tingudes sota directe domini del Duc de Medinaceli, atorgada per Gertrudis Sala, viuda de Josep Ribas i el seu fill hereu Francesc Ribas, a favor de Joan Girons i Valldejuli, mercader de Malgrat. *Escrivà: Josep Rovira, notari públic de la vila i terme de Blanes.*
- 1778, desembre, 22 Hostalric///**Lluició de censal** mort atorgada pel Reverent administrador de la Comunitat de Preveres d Hostalric, a favor de Joan Girons i Valldejuli, mercader de Malgrat que actua en nom de Gertrudis Sala i del seu fill hereu Francesc Ribas, pagesos al mas Ribas a Palafolls per lluir i quintar un censal mort contret al 1760 per Josep Ribas, espòs de la dit Gertrudis.
- 1760, març, 12 Palafolls///**Censal mort** creat per Josep Ribas i la seva esposa Gertrudis i el seu fill hereu Franceses, tots de Palafolls, a favor de la comunitat de Preveres d'Hostalric i que grava terres del mas Ribas. *Escrivà: Francesc Girons, notari de la Vilanova de Palafolls.*
- 1850, febrer, 21 Tordera///**Debitori** avaluat en 209 lliures atorgat per Pere i Joan Ribas i Fallo, pare i fill, pagesos de Palafolls a favor de Teresa Ribas i Josep Ribas, mare i fill naturals de Llagostera, com a hereus de Joan Ribas, marit de Teresa i germà i oncle dels atorgant respectivament. *Escrivà: Esteve*

Rodés, notari públic de Tordera.

- 1855, setembre, 2 Malgrat///**Apoca** atorgada per Francesc Ribas i Delemus, a favor del seu oncle Pere Ribas i Mir, fill de Francesc Ribas i Margarida (Remilans) i Mir per haver rebut els drets legitimaria. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari públic de la vila de Malgrat.*
- 1855, desembre, 31 Tordera///**Cancel·lació** de debitori atorgat per Teresa i Josep Ribas i Maimir, de la parròquia de Llagostera, a favor del seu cunyat i oncle respectivament Pere Ribas i Joan Ribas i Fallo, pagesos de Palafolls per haver pagat tot el deute de 209 lliures contret amb el marit de Teresa Maimir, Joan Ribas. *Escrivà: Esteve Rodés, notari de la vila de Tordera. Existeix duplicat de dit document.*
- 1858, juliol, 4 Malgrat///**Testament** atorgat per Antoni Fallo i Ferran, filla de Joan Fallo i Rosa Ferran de la vila de Blanes ja difunts i esposa de Pere Ribas, pagès de Palafolls amb les mandés acostumades i convertint en hereu al seu fill Joan Ribas i Fallo. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari públic de Malgrat.*
- 1864, febrer, 11 Malgrat///Inventari dels bens que foren de Francesc Ribas, pagès de Palafolls pres pel seu fill Pere Ribas i Mir. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari de Malgrat.*
- 1865, febrer, 11 Malgrat///**Debitori** atorgat per Pere Ribas i Mir de 79 anys a favor de Joan Ribas i Vallmanya, resident a L'Esparra, solter de 39 anys, per haver rebut 70 lliures que serveixen per pagar el dot de Llúcia Ribas i Fallo, filla del dit Pere Ribas en contemplació al seu matrimoni amb Josep Estiu i Sensat de la parròquia de Palafolls. Segueix: Apoca atorgada per Josep Estiu i Sensat, veí de Palafolls a favor del seu sogre Pere Ribas i Mir i de Joan Ribas i Vallmanya per haver rebut part del dot promès a la seva esposa Llúcia Ribas. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari de la vila de Malgrat.*
- 1865, maig, 2 Malgrat///**Testament** de Joan Ribas i Fallo, de 50 anys, fill de Pere Ribas i Antònia, pagès de Palafolls nomenant usufructuària i marmessora a la seva esposa Teresa Pagès i hereu al fill d'ambdós Jaume Ribas i Pagès. Segueixen les mandés acostumades. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari públic de la vila de Malgrat*

5. Actes de Jaume Ribas . 1875-1917

- 1875, març, 7 Blanes///**Apoca de drets atorgada** per Jaume Ribas i Fallo a favor de la seva cunyada Teresa Pagès vídua de Joan Ribas i Fallo i el seu fill hereu Jaume Ribas i Pagès per haver rebut els seus drets legitimaria maternals i paternals. *Escrivà: Bonosi Bernat, notari de la vila i terme de Blanes.*
- 1875, juliol, 5 Malgrat///**Apoca** de fi de debitori atorgada per Joan Ribas i Vallmanya, llaurador de L'Esparra, a favor de Jaume Ribas i Pagès de 25 anys per haver pagat el debitori contret per l'avi del dit Jaume, Pere Ribas. *Escrivà: Eusebi Thos i Bonhom, notari de la vila de Malgrat*
- 1875, maig, 20 Palafolls///**Certificació** atorgada per l'alcalde de Palafolls Ramon Ruhi sobre les finques que havien estat propietat de Pere Ribas, a petició del seu nét Jaume Ribas i Pagès. *Escrivà: Joaquim Torrent, secretari de l'Ajuntament de Palafolls*
- 1877, abril, 3 Malgrat///**Certificat** metge atorgat pels doctors Jaume Salvador i Salvador Forroll, a favor de Francesc Ribas i Pagès per patir palpitations de cor i contraccions de l'epigàstri a fi de ser

declarat no apte pel servei militar. *Signatures de Jaume Salvador i Salvador Forroll.*

Segueixen en el mateix plec:

- 1877, juliol, 12 Palafolls///**Certificat** de defunció de Joan Ribas i Fallo, marit de Teresa Pagès i pare de Jaume Ribas i Pagès, de Joan , Francesc, Mª Anna i Pere que va morir als 53 anys, demanat per Jaume Ribas i Pagès. *Escrivà: Miquel Anglada, rector de St. Genis de Palafolls*
- 1877, juliol, 12 -///**Testimoni de malaltia** atorgat per l'alcalde Antoni Roura a favor de Jaume Ribas i Pagès de 28 anys per patir sordesa, a fi d'evitar el servei militar. *Escrivà: Joaquim Torrent, secretari municipal.*
- 1877, juliol, 12 -///**Testimoni de malaltia** atorgat per Mn. Miquel Anglada, rector de St. Genis de Palafolls, Vicent Bigas, pagès i Joan Pujol, mestre d'escola a favor de Jaume Ribas per patir sordesa. *Escrivà: Joan Alsina, jutge de pau municipal.*
- 1878, desembre, 2 Cassà de la Selva///**Capitulacions** matrimonials atorgades entre Jaume Ribas i Pagès de 28 anys, propietari a Palafolls i de part altra Francesca Pagès i Lloveras de 22, filla de Josep i Rosa, del poble de Llagostera que rep el dot de 300 lliures (800 P) del seu germà hereu Pere Pagès i Lloveras i segueixen els pactes acostumats. *Escrivà: Joaquim Llavari i Bahí, notari a Cassà de la Selva.*
- 1879, maig, 19 Palafolls///**Certificat** d'inscripció al Registre civil de matrimonis atorgat pel jutge de pau Joan Alsina a favor de Jaume Ribas i la seva esposa Francesca Pagès per haver demanat les dispenses eclesiàstiques per parentiu de 2^{on}. grau i la resta de tràmits. *Escrivà: Joaquim Torrent, secretari municipal de Palafolls*
- 1883, setembre, 23 Cassà de la Selva///**Apoca** atorgada per Joan Ribas i Pagès, solter, a favor del seu germà heretat Jaume Ribas, pagès a Palafolls per haver rebut els drets legitimaria maternals i paternals avaluats en 530,33 pts. fets efectius en moneda de plata. *Escrivà: Joaquim Llavari i Bahí, notari a Cassà de la Selva.*
- 1891, novembre, 3 Blanes///**Apoca** i carta de pagament, atorgada per Francesc Ribas, treballador a favor del seu germà Jaume Ribas i Pagès, propietari del mas Ribas a Palafolls, per haver rebut els drets legitimaria maternals i paternals estipulats en 530,33 pts. pagats en moneda de plata. *Escrivà: Manel Bellido i Mescias, notari de la vila de Blanes.*
- 1917, maig, 22 Blanes///**Apoca** atorgada per Mª Anna, coneguda com a Maria Ribas, casada amb Joan Pedemonte i Santanach, a favor del seu germà Jaume Ribas i Pagès, propietari del mas Ribas a Palafolls per haver pagat els drets legitimaries estimats en 533, 33 pts. pagats en moneda de plata o bitllets de banc. *Escrivà: Joan Cama i Cirés, notari de la vila de Blanes.*
- 1917, maig, 19 Lloret///**Cancel·lació** d'hipoteca de 1100 pts. atorgada per Vicens Vila i Vidal, de Lloret a favor de Jaume Ribas i Pagès que l havia contret als 10 d'octubre de 1902, posant com a garantia el mas Ribas i les seves 10 Hectàrees, 58 àrees i 94 centiàrees. *Escrivà: Enriquí Salamero i Radigales, notari de la vila de Lloret.*

6. Actes de Josep Ribas i Pagès 1927- 1946

- 1927, desembre, 16/// **Acceptació d'herència** atorgada entre Josep Ribas i Pagès i els seus germans Joan, Elvira i Teresa, en funció de les clàusules del testament del llur pare Jaume Ribas. Segueix còpia simple del Testament de Jaume Ribas i Pagès atorgat a Blanes els 22 de març de 1900. Escrivà: Enriquí Salamero i Radigales.
- 1931, octubre, 13 Calella/// **Apoca** o carta de pagament atorgada per Josep Ribas, de Palafolls a favor de les seves germanes Elvira Ribas, casada amb Joan Pol i Teresa Ribas casada amb Enric Xaubet, de Pineda, per haver pagat els drets maternals i paternals avaluats en 532 pts. A cadascuna. *Segueix definició de drets a favor de Josep Ribas i acceptació de posar sobre aquesta qüestió "silencio y callamiento perpetuo" a fi d'evitar plets.* Escrivà: Julio Cardenal, notari a la vila de Calella.
- 1945, Maig, 26 Malgrat/// **Testament** atorgat per Josep Ribas i Pagès de 62 anys, casat amb Maria Torrent i Mercadal, disposant com a hereu a Joan Ribas i Torrent i la resta de drets a les seves filles Josepa i Mercè, avaluats en 1500 pts. *Segueix còpia simple del certificat de defunció expedit el 1964* Escrivà: Julià Mª Simó i Grau, notari de Malgrat.
- 1946, febrer, 5 Malgrat/// **Conveni i pacte** entre Josep Ribas i Pagès d'una part i Antoni Bracons i Serrafossa i Trinitat Garcés de Mingo, en raó del que Josep Ribas cedeix un terrenys de la seva propietat per fressa una casa petita de planta baixa per part del dit Bracons amb les obligacions de no vendre ni hipotecar sense consentiment exprés del propietari que cedeix dret de pas i aigua, a canvi a la mort del matrimoni Bracons i Garcés, la casa retornarà a propietat d'en Ribas. *Escrivà: Manel Corchon, notari de Malgrat.*
- 1946, novembre, 16 Malgrat/// **Procura o poders** atorgats per Josep Ribas i Pagès, de Palafolls a favor de Frederic Quintana i Colomer i Lluís Castelló i Molas i Narcís Baronet i Coll, davant els tribunals d'Arenys; a Barcelona, a Carles Clauzet i Pardo i Climent Vidal i Solà i a Madrid a Ruperto Ascuà i Alfonso de Palma, per raó del plet que té contra Fèlix Ribas i Tomàs. Escrivà: Aurelio Fernández Anadon.

7. Actes de Joan Ribas i Torrent 1964-1999

- 1968, febrer, 2 Malgrat/// **Apoca o carta** de pagament atorgada per Josepa i Mercè Ribas i Torrent a favor del seu germà heretat Joan Ribas i Torrent per haver pagat les legítimes avaluades en 10.000 pts. *Escrivà: Julià Mª Simó i Grau, notari de Malgrat.*
- 1975, setembre, 24 Malgrat/// **Venda atorgada** per Joan Ribas i Torrent a favor de l'Ajuntament de Palafolls representat per Miquel Roca i Vilamitjana com Alcalde i Àngel Alpuente com a secretari municipal d'una parcel·la de 800 m² per fer un dipòsit d'aigua, amb servitud d'un camí de 4 m. d'amplada. *Escrivà: Vicent Lázaro i Ventura, notari de Malgrat.*
- 1964, juny, 10 Malgrat -/// **Inventari dels bens** de Josep Ribas i Pagès, atorgat per la seva viuda Maria Torrent i Mercadal i el seu fill heretat Joan Ribas i Torrent. Insereix la segregació d'una peça venuda J. Turon i Montserrat Quer de 230 m². *Escrivà: Ramon Fons i Esteve, notari de Malgrat.*

Segueixen en el mateix plec:

- 1970, gener, 21 Malgrat/// **Cancel·lació d'usdefruit** atorgat per testament de Josep Ribas a favor de la seva esposa Maria Torrent, a causa de la seva mort els 10 de novembre de 1969, demanat pel seu

fill heretat Joan Ribas i Torrent. Escrivà: Julià Mª Simó i Grau, notari de Malgrat.

- 1991, agost, 6 Malgrat///**Addició d'herència** atorgada per Joan Ribas i Torrent per afegir com herència no inventariada una parcel·la de 200 m2 per l'edificació d'una casa de planta baixa que havia estat d'Antoni Barcons i Trinitat Garcés per haver retornat a la propietat d'en Ribas segons constava els pactes i convenis de 1946 entre l'esmentat matrimoni i Josep Ribas, pare de Joan Ribas. *Escrivà: Francesc Xavier Piera, notari públic a Malgrat.*

ANNEX

Capbreuació feta el dimecres 26 d'octubre de 1435

Capbreuació o reconeixement de domini per Pere Riba, pagès del mas Riba al terme del castell de Palafolls a favor del vescomte de Cabrera representat per l'honrat Francesc Puig per les terres i cases que posseeix en nom de dit Vescomte.

Són:

- Homes propis, solius i afocats, sotmesos als “mals usos” d'intèstia, exòrquia i remença.
- Mas Ribas llindant a orient amb Mas Joia, a sud amb Mas Rossell i en part amb terres de Moner i en amb camí públic; a ponent Mas Mestre (àlies) Spaza i en part amb terres del mateix mas Ribas però depenents del Monestir de St. Salvador de Breda i a Nord amb terres de Mas Ullastre. Dins del quintà dit Mas Ullastre té una terra petita sota directe domini del Vescomte de Cabrera i paga per St. Pere i St. Feliu d'agost 2 vuitens d'ordi.
- Terra o camp al lloc dit Senfores o Sentfores de 6 jornals, tocant a orient amb terres de Burch i un camí a sud amb el mateix Burch i part amb Puig i en part Moner i a ponent, amb Moner i a N. Amb Buhch i en part Mas Sabater (avui Comas).
- Terra o camp al lloc dit Pas de la Tordera que dona a llevant amb el riu i a migdia amb terres d'Albaric i a ponent i tramuntana en part amb terres de Sastre i en part amb Coll i amb una terra del mas Ribas tinguda sota directe domini de la casa aloera de St. Julià al terme de Palafolls.
- Camp de mig jornal de bous, al lloc dit Parols que llinda a llevant amb el Riu i a Sud amb terres d'en Feliu i a ponent amb terres d'Alfos i a N. Amb terres de Mas Roig dels Prats.
- Terra d'un jornal al lloc dit Pujols llindant a llevant amb Batlle, a migdia amb terres d'en Padrer i en part amb Valldejuli de Vall i a ponent amb Roig i a tramuntana amb terres d'en Jordà.
- Dos quadrons de terra a lloc Pujols que fan ½ jornal i afronten a lèsta amb terres de Trapelli, a S. Amb terres del Mas Ribas i a ponent amb terres d'en Roig a i tramuntana amb terres de mas Moner.
- ½ jornal al lloc dit Pont de Lambert i afronta a llevat amb terres de Gilabert, a ponent amb terres de Fonolleda i Bages i a Sud amb terres de Marsal i a N. Amb terres de mas Joan.
- Un camp de dos jornals al lloc dit Corals, que afronta a llevant amb Fonolleda i a ponent amb Baiuls migdia amb Feliu i a N. Amb Viader.
- Una terra de dos jornals al lloc dit Rabanera que llinda a llevant amb Planes, a ponent amb oliver, a migdia amb Baiuls i a tramuntana amb Puig.
- Dues feixetes al lloc dit Cruquelles que afronten a llevant amb el mas Mestre, a ponent amb mas Trapallí, a migdia amb terres del noble Hug des Colomers i a Tramuntana amb terres del Mas Crosa.
- Un quadró al puig de Tomàs que llinda a llevant amb Palou, o ponent amb Bayut i a migdia amb Brugué i a tramuntana amb el mateix Bayut.
- Un jornal de terra al lloc dit Estanys que llinda amb Mestre, a ponent amb Mateu, a migdia amb Sabater i a tramuntana amb terres de Carbó.

Els censos que per dites terres fa i deu fer tots els anys el “mas Ribas” al Vescomte de Cabrera són:

1. **Per Nadal 2 gallines pel reconeixement**
2. **Per la tasca, un onze de la collita de grans**
3. **Per Nadal una gallina i dos ous pels serveis de guaita i militars**
4. **Per Pasqua quatre ous per les pastures**
5. Per St. Pere i St. Feliu cinc octaus d'ordi pel blat d'acaptés i el dret d'hoste i cavalcada que el Vescomte té sobre dit Mas. I a més $\frac{1}{4}$ de porc senglar.
6. En les vendes o alienacions, pagarà sempre lluïsmes pel terç de la venda
7. A més com a cristians, pagaran els delmes, el 10% de la collita en brut, segons sia acostumat.

Van ser testimonis Joan Llorens i Antoni Desclapers, del mateix terme de Palafolls i Notari Francesc Gali, notari de la vila de Blanes, fa les còpies segons art notarial seguint les escriptures originals lliurades pel notari de la Vilanova i terme del castell de Palafolls, Mateu Simón

Capbreuació atorgada el dilluns 31 d'octubre de 1435

Capbreuació feta i atorgada per Jaume Mestre, (a) Spaza, pagès al mas Mestre al terme del castell de Palafolls a favor del Vescomte de Cabrera com principal senyor directe de les seves terres i al monestir de St. Salvador de Breda, senyor en certa part:

- Mas Mestre amb la seva casa i pertinences sota domini directe del monestir de Breda i afronta a llevant amb el Mas Ullastre i amb el Mas Ribas a migdia amb camí públic i a occident amb el Mas Bigas i part amb el mas Roig.
- Dotze jornals de terra al lloc dit Pla de Goday que llima a llevant amb Mas Croses i el rec del molí, a sud amb el Mas Roig, a ponent el Mas Pellicer i a N. Amb el Mas Fonoyeda
- Una feixa al veïnat de Gassanons, que afronta a llevant amb Mas Vives, a ponent i sud amb terres del monestir de Valldemaria i a nord amb Mas Sabater.
- Altra feixa a Gassanons que toca a llevant amb Mas Pallicer, a sud amb la riera de Goday a occident amb Mas Sabater i nord amb terres del monestir de Valldemaria.
- Una feixa al lloc dit Corals que afronta a orient amb Riembau a sud Mas Massach i a ponent amb Mas Dalmau de St. Genis i a nord amb terres d'en Poch.
- Una feixa al lloc dit Mieres que toca a orient amb terres de Valouri, a ponent en terres de Joan, a nord en Bagès i a la riera de la Burgada.
- Terra depenent del monestir de Valldemaria al lloc dir Gassanons que es a pro del rec de Lladó i el Mas Roig Billot.

Són els pagaments deguts per raó del directe domini:

- *Tasca de l'onze i delme com es corrent.*
- *Nadal 12 gallines pel domini directe del Mas.*
- *St Pere i St. Feliu una punyera de blat, 1 gallina $\frac{3}{8}$ d'ordi i 4 ous*
- *Per les guaites militars una quartera de civada.*
- *Per Pasqua 4 ous de gallina i 1 pollastre de cada 10*
- *Pels drets d'hoste i cavalcada $\frac{1}{4}$ de porc senglar.*

El notari original és Mateu Simón notari de la Vilanova i terme del Castell de Palafolls però el document es una còpia feta pel notari de Blanes, Francesc Gali.

Observacions:

Fons documental consultable a Arxius en línia

Història

El mas Ribas apareix a la documentació de la casa al 1389 i es continua el 1429 i 1435 i sembla un típic mas que ha superat la terrible escomesa de la pesta negra de 1348, 1362, 1374 i les onades cícliques des del 1381 que van escombrar entre un terç i la meitat de la població de Catalunya i van obrir la porta a la brutal guerra civil entre 1462 i 1472. La guerra era producte en part de la pesta i la despoblació:

Els nobles volien lligar a la terra als pagesos en condicions de franca servitud per no perdre l'escassa mà d'obra o donar llibertat a canvi de perdre la terra o estendre els contractes agraris a curt termini (5 anys) com ja passava a Castella; és la famosa qüestió "remença", o de la redempció els pagesos conscients de la seva nova vàlua, volen aprofitar la situació per disposar de total llibertat personal i tenir la plena propietat de la terra o com a mal menor, mantenir per norma general els contractes a perpetuïtat (l'emfitèusi).

Sembla que els Ribas es van defensar bé: apareixen al 1435 amb una capbreuació de terres encara són serfs per la banda del senyor laic, el Vescomte de Cabrera però no per la banda dels senyor eclesiàstic, el monestir de St. Salvador de Breda. El mas era de dimensions relativament reduïdes ja que no poden esbrinar cap incorporació d'altres masos abandonats per la mort dels seus ocupants i com era típic a l'època tenia les parcel·les molt disperses i més aviat petites, com mostra la Capbreuació de 1435.

La data de consolidació se'ns escapa: la meitat del segle XV no disposen de documentació i en canvi conserven la de del Mas Mestre, un petit mas incorporat definitivament entre 1539 i 1559, sota el guiatge d'Antoni Viader (a) Ribas. Aquesta incorporació significa el tancament de la llarga crisi medieval: el 1486, els pagesos han obtingut una victòria sobre els senyors a la sentència arbitral de Guadalupe. El compromís, és que pagaran censos perpetus als senyors però a canvi són lliures i no poden ser desnonats de la terra que conreaven i no pagaran més per la terra que han afegit a llurs explotacions a causa del despoblament. El pagament col·lectiu per la seva llibertat (3 florins d'or per mas remesa) es va perllongar fins els anys 20 del segle XVI. Però el mas **Ribas** apareix ja definit clarament: les terres s'han reagrupat al voltant del capmàs, la casa pairal posant fi a la dispersió medieval. La casa, el seu quintà, les terres del voltant inclòs el mas Mestre formen una unitat de vida i conreu amb camp, bosc, erm (terra de reserva) i les seves afrontacions ja esdevindran quasi definitives: el mas Joyà (*ara Batlle*) a Llevant, les terres de mas Moner a Migdia, les terres de can Bigas a Ponent i les terres de mas Ullastre a Tramuntana. Diem quasi definitives ja que són les actuals fora el cas del mas Ullastre que no ha pervingut fins els nostres dies. Això és tota una mostra de la victòria de la pagesia que va poder establir els seus patrimonis contra l'intent de la noblesa d'imposar els contractes a curt termini i el canvi freqüent d'arrendataris per obtenir més rendes.

A partir d'Antoni i Margarida Riba el tronc principal de la casa sembla no haver-se interromput. Les causes d'aquesta successió de més de 12 generacions semblen ser una prudent política matrimonial:

- Els enllaços són amb famílies de nivell similar i relativament properes però sense ser massa tancades. Entre els matrimonis troben gent de Palafolls com Elisabet Jordà o Bernat Parera o Esteve Riera; de Blanes com Esperança Vila; de Lloret com Narcís Macià o Gertrudis Sala o de Malgrat com Anna Vidal Xorric i excepcionalment de més lluny com Francesca Pagès de Galliners o Anna Gibert d'Aiguaviva. La prova per afirmar que són casaments prudents és que no generen plets a causa del pagament dels dots o despeses excessives.
- Una política de consolidació d'un patrimoni relativament compacte al voltant del mas i el seu quintà, les peces de mas Mestre i les terres del Pla de Godall. Els patrimonis continus eren de més fàcil administració i vigilància i per tant relativament més rendibles per l'estalvi de temps, desplaçaments, contractes a mossos o en el cas de grans propietaris donar masoveries o subestabliments. El treball directe dels propietaris ha estat una constant des del començament del mas, defugint de formes de vida i treball dites de "senyors".

- Un recurs a formes poc oneroses d'endeutament: Censals morts que per la seva condició de perpetus tenien "pensions", o sigui l'interès anual baix, i es podia rescotar el capital prestat ("principal") sense penalització o vendes a carta de gràcia que per definició permetien la recompra pel preu pactat a la venda a carta de gràcia. Excepcionalment hem trobat un violari al 1630 i altre al 1662 que per la seva característica de préstec a curt termini, com a màxim, la vida d'una persona era més exigent a les condicions.
- Una atenció al canvis que es produeixin al seu voltant: per exemple, el segle XVIII són més freqüents els matrimonis amb gent de Lloret (Gertrudis Sala, Narcís Macià, Joan Domènec) o de la costa en general (Josep Misse de Pineda, Teodor Costa de Blanes, etc.). Això era una conseqüència de l'atracció que exercien aquestes poblacions a causa de la demanda americana: tenir relacions personals i familiars bones era una ocasió de millorar i a vegades una necessitat de no restar al marge dels grans tràfics mercantils. Per contra, en moments particularment durs com la conjuntura de 1648 (Guerra dels Segadors entre 1648 fins 1659), els enllaços matrimonials son restringits a l'àrea més propera a la pròpia parròquia de St. Genís.

Avançament i replegament són estratègies calculades de supervivència en un món canviant i molt condicionat pel paper de Catalunya com a frontera i terra de pas i guerra amb massa freqüència.

La documentació de l'arxiu familiar no permet veure grans trasbalsos dins d'aquests grans eixos però els esdeveniments sempre deixen rastre:

- Al 1711, el poble protesta per imposició d'una contribució extraordinària després de molts anys de guerra i de trànsit de tropes. Una forma de captar el que suposava per molts la guerra de successió.
- Al 1767, la casa s'afegeix als plets contra la seu de Girona, la de Solsona i el Marquès d'Aitona per l'assumpte dels de més antics i sobre els "nous" productes com el blat de moro i els pèsols. És una mostra dels canvis de mentalitat que preparen els canvis al capitalisme i al liberalisme al segle XIX: allò que per segles s'havia vist com a normal i justificat, els delmes, ara comencen a ser vistos com arbitrietats injustificables.

El canvi de segle al XIX sembla tranquil però no ho és: La guerra del francès és un trasbals absolut cap a l'any 1811 Palafolls és sotmès a la discreció militar per no haver entregat la palla demanada per la cavalleria de Milans dels Bosch, dit d'una altra manera es saquejat "legalment" o el 1813 es requisa bestiar. Malgrat tot continua la tendència a l'obertura ja que Francesc Ribas es casa a Riudarenes, lloc d'activitats més segures.

Els grans canvis del XIX seran vistos per Pere Ribas, d'una longevitat extraordinària per a la seva època ja que va complir més de 79 anys i havia nascut el 1796 i va portar el pes de la casa fins els anys 70 del segle ja que va sobreviure al seu fill hereu Joan Ribas, mort als 53 anys. En aquesta operació sembla tenir l'ajuda de la seva jove i la família d'aquesta Teresa Pagès vinguda de Llagostera i al mateix temps no s'interrompien els lligams amb Riudarenes com mostra la presència d'un Jaume Ribas i Vallmanya a la població de l'Esparreguera ajudant a pagar un dot al 1842 en uns anys especialment difícils ja que la 1ª guerra carlina, havia acabat tot just i els estralls i fins i tot assassinats a la contrada de Palafolls eren molt nombrosos ja que el poble era lloc de pas entre els carlins de Tordera Montseny i els liberals vinguts de la Costa, particularment Blanes i la Milícia de Malgrat.

El guiatge de Pere Ribas sembla fort i desacatament pot recuperar terres alienades a carta de gràcia per Gertrudis Sala en la llarga minoritat de Francesc Ribas, el seu pare i pagar deutes i Censals llargament arrossegats. Els grans eixos es continuen: el lloc privilegiat de casament es manté en el nucli de Llagostera i això evita la dispersió de contactes o el tracte amb perfectes desconeguts; l'activitat principal de la casa sembla ja fixada en la normalitat: treball, matrimonis i pagament de legítimes a les filles externes de la casa, tasses que normalment fan els hereus.

Bibliografia

Jesús Rodríguez. Documentació de l'Arxiu.

Enllaços d'interès:

[Arxius en línia- Generalitat de Catalunya.](#)

